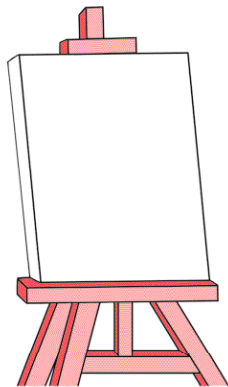

Inhoud

Inleiding: wat is creativiteit?	7
De waarde van creativiteit	13
Het creatieve brein	19
Wat remt creativiteit?	25
Creatieve processen	31
Je creatieve type	35
Quiz	40
Ontdek je persoonlijke creativiteit	43
Nieuwsgierigheid loont	49
Een open geest	53
Waar vind je inspiratie?	59
Hoe kom je aan ideeën?	63
Maak ruimte om te maken	73
Creativiteit in de praktijk	77
Doorzettingsvermogen en discipline	85
Slaap er een nachtje over	91
De kracht van samenwerking	97
Muziek	105
Beeldende kunst	111
Schrijven	117
Sport	127
Conclusie: creativiteit in het dagelijks leven	131
Verder lezen	138
Dankwoord	139
Over de auteur	140
Register	142

INLEIDING

Wat is creativiteit?

Creatief zijn kunnen we allemaal, wie we ook zijn en wat voor leven we ook leiden. We hoeven alleen maar onze verbeelding aan te spreken en open te staan voor nieuwe ideeën.

Creativiteit biedt niet alleen een meerwaarde op de werkvloer, maar speelt ook een belangrijke rol in ons persoonlijke leven. Als we op zoek gaan naar onze creativiteit, bijvoorbeeld in de vorm van kunst, literatuur of sport, verrijken we ons leven en gaat zelfs onze geestelijke gezondheid erop vooruit.

Creativiteit is een wilde verbeelding en een gedisciplineerde blik.

DOROTHY PARKER, AUTEUR

De toekomst behoort toe aan een ander soort mens, denkt Daniel Pink, auteur van *Een compleet nieuw brein: waarom de rechterhelft van ons brein ons succesvoller maakt*. Volgens hem zijn ontwerpers, docenten en verhalenvertellers creatieve, empathische denkers die de rechterhelft van hun brein gebruiken en vooruitkomen. De anderen blijven achter.

Sommige mensen zijn van nature beter in het aanwenden van hun creativiteit, maar het is iets wat we allemaal kunnen leren. Als we onze creativiteit ontwikkelen, worden we niet alleen beter in voor de hand liggende creatieve uitingen als musiceren, schilderen, koken of schrijven, maar we zijn ook beter in staat om ideeën te ontwikkelen of problemen op te lossen – alleen of samen met anderen.

Creativiteit is geen vak, maar een obsessie. De wereld is het product van creativiteit en dankt haar vorm eraan; creativiteit verklaart wie we zijn en vermaakt ons.

John Hegarty, oprichter en creative partner van reclamebureau Bartle Bogle Hegarty

Als we onze eigen creativiteit beter leren kennen, ontwikkelen we vaak een nieuwe, verrijkende manier van denken die een positieve invloed heeft op ons leven en werk. We leren onze verbeelding te voeden en te gebruiken en op zoek te gaan naar inspiratie buiten onszelf. We ontdekken dat we op de meest onverwachte momenten onze creatiefste invallen kunnen krijgen.

We moeten verder willen kijken dan wat psychologen ‘functionele fixatie’ noemen en bereid zijn om te spelen met ideeën waarvan we nog niet weten of ze werken. Voor een creatief resultaat hoeven we vaak niet eens harder te werken, maar wel anders.

Creativiteit is intelligentie die plezier heeft.

Albert Einstein, wetenschapper

Door je creativiteit te uiten laat je zien wie je bent en wat voor leven je wilt leiden. Dat uiten kun je op talloze manieren doen: door je kleding, je kookkunsten, je keuze voor bepaalde boeken of muziek. Als je ergens belangstelling voor hebt, kun je die verder ontwikkelen door lessen te volgen of je bij een groep liefhebbers aan te sluiten.

Creativiteit wordt vaak omschreven als ‘het vermogen om iets nieuws te scheppen’ of ‘het talent om nieuwe dingen te bedenken’. Dat is een beschrijving die de lading aardig dekt. Het gaat immers om een idee uit onze verbeelding dat in iets tastbaars kan veranderen. Creativiteit is dus een proces waarbij iets tot stand komt. Het is geen abstract concept, maar een weg naar een tastbaar resultaat.

Creativiteit kan helpen om concepten te uiten die soms moeilijk te verbeelden zijn, emoties bijvoorbeeld. Kunst, muziek of creatief schrijven zijn hiervoor beproefde middelen. Als je je creativiteit voedt, word je vaak ook vindingrijker in het oplossen van problemen en ga je de wereld op andere manieren bekijken. Volg een cursus fotografie, hou een dagboek bij, ga tekenen, dansen of koken: het maakt niet uit wat je doet, als je jezelf en je gevoelens maar kunt uiten op een manier die voor jou fijn en bevredi-

gend is. Verbeelding alleen is echter niet voldoende om resultaat te boeken. Talent speelt misschien een rol, maar fantasie en hard werken zijn zeker net zo belangrijk.

Een voorbeeld van toegepaste creativiteit

Creativiteit is 1 procent inspiratie en 99 procent transpiratie, luidt een bekende uitspraak. En dat blijkt ook uit het verhaal van James Dyson, dat begint met zijn ergernis over de slechte zuigkracht van zijn stofzuiger. Na een bezoek aan een houtzagerij, waar hij had gezien dat zaagsel met behulp van centrifugale krachten werd opgeruimd, bedacht hij een geheel nieuw soort stofzuiger. Hij ontwikkelde tussen 1979 en 1984 maar liefst 5127 prototypes en moest daarna nog bijna tien jaar wachten op het grote succes, maar in 2001 had zijn bedrijf een aandeel van 47 procent in de markt voor steelstofzuigers. Dyson was vroeger op school een uitstekend langeafstandsloper en zegt daarover: 'Mijn succes was niet alleen te danken aan lichamelijke aanleg, maar vooral aan mijn doorzettingsvermogen. Ik heb daar geleerd hoe ik moest doorzetten.' Na de middelbare school ging hij naar de kunstacademie en vervolgens werd hij ingenieur. Uit zijn verhaal blijkt wat er allemaal nodig is om creatief te zijn: een verscheidenheid aan invloeden, een open geest en verbeeldingskracht, maar ook doorzettingsvermogen, nieuwsgierigheid en de bereidheid om fouten te maken.

Denk je dat een grotere persoonlijke creativiteit ook jouw leven kan verrijken? Kies dan voor een bezigheid die je aanspreekt. Een boek lezen, foto's maken (al dan niet in groepsverband), tekenen, koken, pottenbakken of dansen kunnen je allemaal helpen om je persoonlijkheid en je gevoelens op een prettige manier te uiten en je vooruit te helpen in je privéleven en op je werk.

De waarde van creativiteit

Creativiteit is voor ieder van ons belangrijk omdat het onze levens verrijkt. Daarnaast is het ook een meetbare factor van economisch belang, en niet alleen in de creatieve sector. Ook in talloze andere bedrijfstakken wordt creativiteit als een meerwaarde beschouwd. Als we openstaan voor nieuwe ideeën en andere bronnen van informatie, hebben we meer mogelijkheden om problemen op vernieuwende manieren aan te pakken en op te lossen. Als iets niet werkt, heeft het vaak geen zin om het op dezelfde manier te blijven proberen. Soms helpt het om het over een andere boeg te gooien, en daarbij speelt creativiteit een rol.

In 2010 voerde IBM een onderzoek uit onder 1500 directeuren uit 33 branches en 60 landen. Volgens hen speelde creativiteit een grotere rol dan discipline, integriteit of visie bij het succesvol navigeren in een steeds complexere wereld. Eerder wees een publicatie van de OESO 'creativiteit en innovatie' al aan als noodzakelijke kernwaarden voor de 21ste eeuw. Opvallend genoeg bleken de scores in creatief denken (gebaseerd op de Torrance Tests of Creative Thinking) in dezelfde periode te zijn gedaald, terwijl scores in IQ-tests in het algemeen waren gestegen.

Het is niet altijd meteen duidelijk hoe creativiteit kan bijdragen aan zakelijk succes. Zeker in een conservatieve omgeving wordt creativiteit soms gezien als een storend element, aangezien creativiteit gepaard gaat met risico en experimenteerdrift. Vandaag de dag is ons werk echter veel complexer dan vroeger en moeten we taken sneller uitvoeren. Een creatief brein kan sneller oplossingen bedenken omdat het beperkingen ziet als uitdagingen en in staat is om lateraal en tegendraads te denken. Ken je die uitdrukking nog, 'out of the box denken'? Die gaat nog steeds op, al is er niet langer sprake van één box, maar van heel veel verschillende.

Creativiteit staat voor het doorbreken van vaste patronen, zodat je op een andere manier naar dingen kunt kijken.

EDWARD DE BONO, PSYCHOLOOG, SCHRIJVER EN VOORVECHTER
VAN HET 'LATERAAL DENKEN'

